

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglas: enostopna nra vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVA

Plačano do: —
P. n. Licealna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Woltova ulica 1/1. Telefon 390
Uprava:
na trg 8. Telefon 444
okopisi se ne vračajo.
sanjem je priložiti znamk
za odgovor.

Stavka rudarjev se nadaljuje.

POSLANCI ŠE NISO DOBILI DEFINITIVNEGA ODGOVORA. — TRBOVELJSKA DRUŽBA ZAHTeva, DA GRE DELAVSTVO PRED POGAJANJI NA DELO. — STAVKUJOČI SE NE ZADOVOLJE S SAMIMI OBLJUBAMI. — PREMOKARJI PROTI POVIŠANJEM CEN PREMAGA.

Ljubljana, 24. avgusta. V stavki rudarjev se ni ničesar bistvenega izpremenilo. Kakor smo že poročali, so prevzeli posredovalno naloge narodni poslanci Brandner, Tokan in dr. Gosar, katere so stavkujoči rudarji popoblastili, da posredujejo na merodajnem mestu v svrhu uvedbe čimskrajšnjih pogajanj na podlagi eksistenčnega minimuma, ki ga je pri zadnjih pogajanjih stavila vladna komisija kot posredovalni predlog. Včeraj smo poročali, da so imenovani poslanci intervenirali pri 2. pokrajinskem namestniku in mu sporočili pogoji, pod katerimi bi bilo delavstvo pripravljeno stopiti v pogajanja in da je pokrajinski namestnik Hribar obljubil storiti takoj potrebne korake, da pride do pogajanj na osnovi predloženega pogoja. To nam je javil včerajšnji komunik, ki smo ga prejeli od strani gg. poslancev. Danes je komunik iz ostal, kar znači, da se od včeraj do danes ali ni ničesar posebnega pridano, ali pa, da vprašanja, ki so v teku, še niso godna za javnost. Na naše vprašanje se nam je odgovorilo, da poslanci še niso dobili definitivnega odgovora. Trb. družba je baše šele tedaj pripravljena pogajati se, kadar stopi delavstvo zopet v delo. Da delavstvo, kakor smo inoformirani, o tem noče ničesar slišati, to se nam ne zdi prav nič čudno, ako pomislimo, da je bilo od strani Trb. družbe že večkrat varano in da vsled tega nima do nje prav nobenega zaupanja. Stališče Trb. družbe se nam zdi čudno, ako res, da se ne mara pogajati prej, da stopi delavstvo na delo. Stališče delavstva pa je razumljivo, ker vsak mora uvideti, da je delavstvu šele tedaj mogoče iti zopet na delo, kadar družba izpolni njegove zahteve. S semimi obljubami se delavstvo ne more zadovoljiti. Ako ima družba resno voljo, pogajati se na osnovi predloženih pogojev, kakor je baše javila potom pokrajinskega namestnika, potem se pogajanja lahko takoj prične in takoj tudi završijo. Tekom 24 ur so pogajanja lahko končana in delavstvo gre potem, ko bi imelo, kar se mu danes samo obljublja, takoj zopet na

delo. Delavstvo popolnoma pravilno postopa in je največja krivica, ako se hoče manj zvaliti krivda radi stavke. Osebito pa pomeni pravo sramoto, ki se ni bila zapisana v slovenski besedi, ako se z nizkimi plačami javnih nameščencev hoče utemeljiti neupravičenost rudarskih zahtev. Rudarji tudi ne marajo, da bi se zboljšanje njihovih mezd izvršilo na račun zvišanja cen premoga, ker vedo, da ima družba kolosalne dobičke. Oni so proti vsakemu povišanju cen premoga, oni zahtevajo, da se Trb. družba zadovolji z manjšim dobičkom. Zato se mora potom strokovnjakov pregledati knjige, prej pa mora seveda biti prenešeno knjigovodstvo z Dunaja v Jugoslavijo, da bo to mogoče. Ako bi se izkazalo, da dobički niso veliki, bi rudarji to upoštevali, toda že dejstvo samo, da družba ne privoli v to, da bi se vršila kontrola računov, dokazuje, da morajo biti dobički ogromni. Torej ne zvišanje cen, nego znižanje dobička, ki gre v žepo židovskih kapitalistov, zahtevajo slovenski rudarji, zato stoji vsa poštena jugoslovanska javnost, izvzemši mladino in židov, za ubogimi slovenskimi rudarji in jih bo podpirala do končne zmagi.

RAZBURJENJE MED RUDARJI RAZI NESRAMNE PISAVE »JUTRA«. — STAVKA JE STROGO NEPOLITIČNA. — NAČELSTVO JDS PROTI RUDARJEV, KRAJEVNA ORGANIZACIJA JDS V TRBOVLJAH ZA RUDARJE.

Trbovlje, 24. avgusta. Tudi današnji dan je potekel popolnoma mirno. Rudarji so radi nesramne pisave demokratičnih časopisov silno razburjeni. Minister za soc. politiko bo, kadar dospe semkaj, imel priliko, da se na lastne oči prepriča, da je stavka strogo gospodarska in nima političnega značaja, o čemer si je tu vse na jasnem, celo delavstvu nasprotne organizacije, tako n. pr. se je krajevna organizacija demokratske stranke v svoji vlogi na načelstvo JDS postavila na stran delavstva in njegovega upravičenega boja.

Pobijanje draginje.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Vprašanje pobijanja draginje se definitivno reši na sedmim ministrskega sveta, ki se bo vršila dne 5. septembra. Pri tej priliki bodo razpravljali

tudi o vprašanju podpore beograjski občini, ki naj prejme v svrhu oskrbe beograjskega prebivalstva 15 milijonov dinarjev.

Čudna misija dr. Žerjava.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Žerjav je odpotoval v Slovenijo, kjer bo preizkušal vzroke rudarske stavke v trbo-

veljskem premogokopnem revirju. (Rudarji ga bodo gotovo sprejeli z iskrenim veseljem!)

Afera kraljeviča Giordija.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) »Politik« poroča: Ker je vlada zbrala vse podatke o incidentu, do katerega je prišlo med princem Giordijem in načelnikom kraljevske hiše, je sklenila, da se osemnajsti pešpolk, ki je doslej nosil ime princa Giordija od sedaj imenuje »Suvoborski puk« in da se hkrati

ugodi žrtvi princa Giordija, ki hoče odstopiti s svojega mesta kot podpolkovnik v rezervi. Osemnajsti pešpolk bo obdržal svoje slavo dne 21. novembra, to je na dan srbske zmagi nad Avstrijci pri Svoborju. (Komenatar nepotreben.)

VAŽNA SEJA MINISTRskega SVETA.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Kakor poroča »Tribuna« se bo vršila začetkom meseca septembra seja ministrskega sveta, na kateri se bodo obravnavala zelo važna vprašanja notranje in zunanje politike. Tej seji bodo prisostvovali vsi ministri razen Pašića in dr. Ninčića. Do te seje bo vodila vladne poslednje ministrska konferenca, ker je začasno odsotnih iz Beograda polovica ministrov. Dokler se bo mudil minister zunanjih poslov dr. Ninčić v inozemstvu, ga bo zastopal prometni minister Andra Stanić.

ZAKON O PRAVOSLAVNIH CERKVENIH OBLASTIH.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Koncem meseca septembra se v Sremskih Karlovcih sestane arhierijski sabor. Pri tej priliki se končno veljavno uredi zakon o pravoslavni cerkvenih oblastih. Ta zakon bo veljal za vsa kraljevina.

NEZADOVOLJNOST BEOGRAJSKEGA OBČINSTVA Z VLADO. — O URADNIškEM ZAKONU SE ŠE NI RAZPRAVLJALO.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Narodna skupščina se najbrže sestane dne 15. septembra. Računa se s tem, da pride dotlej zadostno število poslancev v Beograd. Doslej odseki ne poslušajo. Tudi o uradniškem zakonu se še ni razpravljalo. Pri odseku za prošnje in pritožbe leži na tisoče vlog, ki še niso rešene. Beograjski krogi se razburjajo radi postopanja vlade, ker nič ne dela. Očitajo vladi, da je to njena krivda, ker bi mogla vendar vplivati na narodno skupščino, ki je je orodje vlade.

TURSKI IZPADI

Carigrad, 24. avgusta. (Izv.) Govori se, da so Turki pri Denizli v Meanderški dolini organizirali pohod naprej. Pri tem so imeli do sto mrtvih.

POŽARI V MACEDONIJI POGAŠENI.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Najnoveše vesti, ki jih je prejelo ministstvo notranjih poslov, poročajo, da je vse gozdne požare, ki so zavzeli velike dimenzije, pogasil zadnji dež. Po nekaterih krajih sta sodelovala tudi crožništvo in vojaštvo. Kakor se je ugotovilo so požari nastali večinoma radi nepravilnosti pastirjev. Škoda še ni ugotovljena, vendar pa je jasno, da bo znašala milijone.

GOSPODARSKA KRIZA V ČEŠKOSLOVAŠKI.

Praga, 24. avgusta. (Izv.) Včeraj se je vršila tukaj seja načelstva centrale českoslovaških trgovskih in obrtnih zbornic. Na tej seji je bilo sklenjeno, da se vpkloče za 5. december t. l. obči odbor centrale, ki se bo bavil predvsem z brzim naraščanjem českoslovaške kroue, z vplivanjem naraščanja, kroue na prodajne možnosti industrije ter s splošnim gospodarskim položajem in se posvetoval o primernih ukrepih. Posvetovanja so se bavila tudi s carinskim koeficijentom, ki sešaj pri nekaterih predmetih, posebno pri posameznih sirovinah ni upravičen. Končno so se obrevnavali tudi namovejši srednjeevropski dogodilaj, ki bi mogli imeti dalekosežne posledice za gospodarski položaj Srednje Evrope. Sklenjeno je bilo, da se naprosi pristojna vladna mesta za podrobnejše informacije o tem predmetu.

NOVI BELGIJSKI ZASTOPNIK PRI ZVEZI NARODOV — SOCIJALIST.

Brüssel, 24. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je imenoval socialist De Bronchiera za naslednika de Lafontainea pri zvezi narodov. De Bronchier je srojel imenovan pod istim naslovom in istim pogoji, kakor Hymens in Poulet, ki zastopata Belgijo v zvezi narodov. Hymens bo vodil belgijsko delegacijo.

SREČANJE ITALIJANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA Z AVSTRIJSKIM KANCELJERJEM.

Bozen, 24. avgusta. (Izv.) Italijanski zunanji minister Schanzer je odpotoval v Verono. Vozil se je z istim vlakom, s katerim se peljal v Verono avstrijski zvezni kancelar Seipl. Schanzer in dr. Seipl dospeta nočoj v Verono, kjer se jutri otvori konferenca.

SENZACIONALNE VESTI O SMRTI ENVER PAŠE — NERESNIČNE.

Batum, 24. avgusta. (Izv.) Z ozirom na govorce o smrti Enverpaše so se različni krogi obrnili v Buhare po pojasnila. Na to se sporoča iz Buhare, da je Enver paša isti dan, ko je bil baše ubit, predsedoval konferenci, ki je imela pripraviti gradivo za rešitev buharskega vprašanja. Vest o smrti Enver paše je povzročila zamenjava z neko osebo, ki mu je zelo podobna.

POGAJANJA O REPARACIJAH POTEKAJO REDNO.

Berlin, 24. avgusta. (Izv.) Senzacionalna poročila časopisja o stanju reparacijskih pogajanj, ki naj bi se bila baše razbila, ne odgovarjajo resnici. Po stanju pogajanj ni nikakega povoda za vznemirjanje.

NOVI POVELJNIK IRSKE NARODNE ARMADNE.

Dublin, 24. avgusta. (Izv.) General Mulcahy je imenovan namesto Collinsa za vrbovnega poveljnika narodne armade.

ŠPANSKA VLADA TERORIZIRA POŠTNE URADNIKE.

Madrid, 24. avgusta. (Izv.) Poštni uradniki so prenehali stavkati in se brezpogojno podvržli vladi. Ko so hoteli delo nastopiti, jih je poštni ravnatelj pozval naj svoj ulnik predlože pismeno in počakajo na odločitev vlade.

NADALJNE ARETACIJE V RUSIJI.

London, 24. avgusta. (Izv.) »Times« javljajo iz Rige, da je bilo v Moskvi, Petrogradu in drugih mestih aretiranih veliko število voditeljev ruske inteligence.

Borzna poročila.

Curin, 24. avgusta. Zagreb 147. Valute: dolarji 524,50, francoski franki 40,80, angleški funti 23,45, češke kroue 17,70, madžarske kroue 0,30, italijanske lire 23,20, nemške marke 0,28.

Beograd, 24. avgusta. Danes je bila na borzi zopet opažati intervencija Narodne banke. Kurzi so bili nastopni: London 373, Milan 375,50, Praga 270, Pariz 600, Bukarešta 64, Berlin 6,50—6,60, Newyork 83,50, Dunaj 0,105, Sofija 48—49, Solun 190.

Konec batinaške sramote.

Med najsravnotejše pojave policijskega in političnega delovanja naših javnih oblasti v ujedinjeni domovini spada brez dvoma pojav batnanja. Kar nas je prečano uradnega batnanja pred svetovno vojno nismo poznali. Z gnevom in grjusom smo med vojno čisto bili priča, kako so avstrijske politične in vojne oblasti tolkle mirne državljane in vojake. To se nam je videlo kot najsravnotejše ponižanje človeške narave in osebnega dostojanstva. V naši književnosti je posebno Ivan Cankar, kot goreč zagovornik človeške svobode in dostojanstva, opisal to početje naših bivših rabeljnov.

Tim večje pa je bilo po preobratu in ujedinjenu naše začetnje, ko smo zaznavali, da se po Hrvatskem in po drugih pokrajinah jugoslovanske domovine uvajajo batinaške metode ter da se mesto pravičnega zakona uporablja telesna kazen, prečesto izvajana od neodgovornih podrejenih organov. Morebiti noben drug pojav v našem javnem življenju ni ustvaril v domačem javnem mnenju tako slabega razpoloženja napram državi, omalovaževanja dobrine lastne državnosti in narodne svobode, kakor ravno batnanje.

Batnanje je namreč zelo uspešno razkrajevalno sredstvo državnega in vladnega ugleda med priprostim narodom, kakor tudi med njega razumnim. Posebno pa velja to za narod in razumnost v prečanskih krajih, ki smo batnanje doživeli od strani zakletega tisočletnega sovražnika. Velika protidržavna psihoza, ki vlada danes na Hrvatskem, je v prvi vrsti posledica batnanja. Ni ga proglasa hrvatske republikanske seljaške stranke, ki bi ne uporabljal psovke o vladnih, srbskih batinaših, o beograjskih batinaših itd.

Batnanje je postalo simbol brezkaknja, nasilnosti, zasluževanja, zaničevanja, poniževanja hrvatskega naroda od strani beograjskih vlad. To je posledica batnanja. Zakrivili so jo tisti »državniki«, ki mislijo, da se s kolonijalnimi metodami in z ustrahovanjem pridobi zaupanje naroda in javnosti in da je državno edinstvo in narodno vzajemnost zidati na batnanih, ne pa na pravičnih zakonih, na nepristranski javni upravi, na smotrenem pridobivanju narodovega zaupanja.

Kakšna kratkovidnost, misliti, da je batnanje kedaj bilo državotvorno! Mesto velike naloge, utrditi v narodu zavest o zakonitosti in pravni zaščiti, uvajati režim batnanja in batinaškega poniževanja našega seljaka! Pri celim pojavu batnanja, ki bo bodočim zgodovinarjem nudil primerno sredstvo za opis naših samokraljevih državotvorcev po ujedinjenu, je še največ žalostno to, da telesne kazni in batnanje niso nikjer v zakonu predvidevane in da je vse to početje bilo proti zakonu in kaznjivo.

Najmanjšo tatvino se je kaznovalo, batnanje pa, ki je ustvarilo tako veliko nerazpoloženje proti državi in ki je sokrivo protidržavne psihoze na Hrvatskem, se je dopuščalo. Iz teh razlogov pozdravljamo odredbo novega ministra za notranje zadeve g. Koste Timotijevića, ki prepoveduje nadaljno batnanje in telesne kazni ter preti javnim organom, ki se bodo v bodoče pregrešili v tem oziru s kazenskim zasledovanjem. Odredba notranjega ministra je tako važna, da jo prinašamo v celotnem prevodu:

Ministrstvo notranjih del Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, upravni oddelek, št. 25957 U, z dne 22. avgusta t. l., vsem podrejenim organom: Sem in tja prihajajo v javnost glasovi, da se izvestni policijski organi (in žandarji) pregrešujejo zoper zakon in osebno svobodo državljanov. Telesna kazen in batine niso nikjer v zakonu predvidevane; nasprotno, te so zabranjene, in predpisana je kazen za tiste, ki jih uporabljajo. Osebna svoboda je zajamčena z državno ustavo. V prvem redu so oblasti dolžne spoštovati ustavo in zakone. Če pa na svojo roko in svojevoljno, najsi so še take prilike, tolčejo, batnajo in zapostavljajo državljane, tedaj greše proti ustavi in zakonom. V nobenem slučaju se oblasti ne smejo spozabiti napram državljanom do take mere, da delajo to, kar je z ustavo in zakonom zabranjeno. Tu se ne sme delati razlike med tem, ali je državljan brez svobode, ali nasprotuje oblasti, ali je obsojen ter kriv in ali je drugače nevaren. Glavno je, da se nikogar ne sme tolči, temveč da se mora počakati kazen, ki jo določa samo zakon. Ker sem se odločil, da ukinem te pojave, odrejam: 1. da se najresneje opozore vse oblasti na ustavo in državne zakone, ki ne dopuščajo pretep državljanov, temveč ga zabranjujejo in kaznujejo; 2. da policijske starešine ter žandarmerijski komandanti in komandirji takoj in brez odlašanja o tem opozorijo svoje podrejene organe, in 3. da vse policijske (upravne) in žandarmerijske oblasti strogo pazijo in motrijo, da se taki pojavi ne dogajajo, čim bi se pa pojavil tak slučaj, da ga službeno preiščejo in tiste, ki so se pregrešili, oddajo sodišču in obvestijo pristojno občno oblast. Zelo mi je na tem ležeče, da se enkrat za vselej to odstrani, kjer se je doslej dogajalo. To zahteva ugled države in samih državnih oblasti. Minister notranjih del K. L. Timotijević t. r.

Združitev Avstrije z Italijo.

TAJNI CILJI ITALIJANSKE DIPLOMACIJE.

Praga, 24. avgusta. (Izv.) »Narodni Listy« pišejo, da je dr. Seipl pokazal izreden pogum s svojo mislijo, da se ukinejo carinske ovire med vsemi sosednimi državami. Posojilo, ki ga je Italija dovolila pred kratkim Avstriji kaže jasno, kako dobra je volja Italije, da pomaga Avstriji. V tisku se je objavil predlog združitve Avstrije z Italijo. To bi bila najpomembnejša zadeva, bi se v tem trenutku vrnila v mednarodne probleme. To bi pomenilo načelno revizijo mirovnihih dogovorov in povzročilo v Evropi velikansko napetost. Če ostane Italija zvesta svojim zagotovitvam, potem ne sme na polju avstrijske politike ničesar ukrepati,

RAZGOVORI V VERONI.

Rim, 24. avgusta. (Izv.) Z ozirom na prošnjo avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla, da bi se rad sestal z italijanskim ministrom zunanjih poslov Schanzerjem, je bilo dogovorjeno, da se bo vršil sestanek v petek, in sicer v Veroni. Ta razgovor bo imel informativen značaj. Italijanski minister zunanjih poslov Schanzer je povabil generalnega tajnika v ministristvu za zunanje zadeve senatorja Contarinija, naj odpotuje v Verono, da bo prisostvoval razgovorom.

Italijanski poslanik grof Sforza je odpotoval v Italijo, kjer se udeležil posvetovanj v Veroni.

STAVKA V FRANCOŠKIH PRISTANISČIH

Pariz, 24. avgusta. (Izv.) »Temps« javlja iz Havra, da se je položaj tamkaj poslabšal. Davi so stavkujoči prisilili vozove električ. železnice, da so se vrnili v svoje rezele. Stavkujoči so obkolili vozove in avtomobile. Nastopila je policija in razkropila izgrednike, pri čemer je prišlo do streljanja.

Kdo je zakrivil spontani izbruh rudarske stavke?

NUJNA INTERPELACIJA NARODNIH POSLANCEV BRANDNERJA, DR. GOSARJA IN TOKANA. — SKRAJNO NEPREMIŠLJENO POSTOPANJE OKRAJNEGA GLAVARJA V CELJU.

Ljubljana, 24. avgusta. Danes so narodni poslanci Brandner, dr. Gosar in Tokan vložili na ministra obrtnih del sledeči mujni vprašanje:

Vsled dolgotrajnega zavlačevanja od strani družbe in pasivnega zadržanja vlade v vprašanju regulacije med delavstva Trb. prem. družbe je bilo vsak trenutek pričakovati izbruh stavke. Tako družba kakor vlada sta bili na to opozorjeni že na zadnjem brezuspešnem pogajanju dne 25. in 26. julija t. l. Ker je družba kljub temu odklanjala vsako obvezno pogajanje z delavstvom, so zastopniki strokovnih organizacij napravili zadnji poizkus s tem, da so dne 14. avgusta intervencirali pri g. ministru za soc. politiko, ki je obljubil, da hoče vplivati na družbo, da stopi v obvezna pogajanja. Zato so zastopniki delavskih organizacij potom shoda, sklicanega za 20. avgust v Trbovljah, hoteli predložiti delavstvu resolucijo, v kateri bi izjavili, da potrpijo še do izjeda intervencije ministra dr. Žerjave.

Toda okrajno glavarstvo v Celju je z odlokom št. 8450 od 18. avgusta 1922 shod prepovedalo, sklicujoč se na § 6 zak. z dne 15. febr. 1867, št. 135 drz. zakonika in s tem povzročilo, da je postalo prizadevanje voditeljev vseh štirih strokovnih organizacij iluzorno. O tej prepovedi je bil v odsotnosti pokrajinskega namestnika telefonično obveščen pokrajinski podnamestnik dr. Baltič ter opozorjen tako na namen shoda, kakor na eventualne posledice prepovedi.

Prepoved se kljub temu ni preklicala. Na tozadevno telefonsko vprašanje, ali se prepoved tiče tudi ostalih organizacij, ker je bila dostavljena samo Zvezi rudarskih delavcev, je okrajni glavar v Celju izrecno naglasil, da velja prepoved za vse štiri organizacije, ki so podpisale naznanilno vlogo za shod. Prepoved je na celokupno rudarsko delavstvo tako učinkovala, da je spontano izbruhnila stavka ter se takoj razširila na vse trboveljske revirje. Zastopniki delavskih orga-

nizacij, katerih prizadevanje preprečiti stavko ni našlo pri vladi nobenega razumevanja, so bili naenkrat brez moči in ni jim drugoga preostajalo, nego vzeti sklep delavstva na znanje kot izvršeno dejstvo.

Brez vsakega dvoma je, da je okrajno glavarstvo v Celju s prepovedjo shoda onemogočilo prizadevanje voditeljev strokovnih organizacij in dalo povod za to, da se je stavka pričela še predno se je izvedelo, če in kake korake je podvzel minister dr. Žerjav. Ako bi shod ne bil prepovedan, bi bila morda le dana možnost izogniti se stavki ter doseči, da bi se pogajanja vodila v času, ko bi bilo delavstvo še na delu, kar bi bilo nedvomno velikega narodno-gospodarskega pomena. To podkrepljuje tudi dopis rudarskega glavarstva v Ljubljani št. 2236, ki je bil poslan 21. avgusta 1922, t. j. takoj prvi dan po prepovedanem shodu II. skupini rudarske zadruge v Trbovljah kot odgovor na vlogo zastopnikov vseh strokovnih organizacij, iz katerega je razvidno, da je Trb. prem. družba na svoji seji dne 19. avgusta 1922 sklenila, da je pripravljena radi povišanja delavskih medz stopiti z zastopniki delavcev v pogajanja.

Jasno je torej, da je okrajno glavarstvo v Celju v tem važnem vprašanju ravnalo skrajno neprevidno in nepremišljeno in da je z nepotrebno prepovedjo shoda dalo povod spontanemu izbruhu stavke v trboveljskih revirih.

Vprašamo gospoda ministra:

1. Ali je gospodu ministru to ravnanje okrajnega glavarstva v Celju in pokrajinske uprave v Ljubljani znano?

2. Ali in kake mere misli podvzeti proti takemu škodljivemu postopanju?

V smislu poslovnika prostimo za mujen pisemen odgovor.

V Ljubljani, dne 24. avg. 1922.

Anton Brandner, dr. Gosar, I. Tokan, narodni poslanci.

Kaj hočejo stavkajoči rudarji.

Kot je znano zahtevalo rudarji, da se jim da eksistenčni minimum. Na tej podlagi se je zavrnila rudarska stavka januarja lanskega leta, to zahtevno so postavili rudarji pri letošnjem tarifnem gibanju, na tej osnovi se je vršila juljska anketa ministerijalne komisije in to zahtevno so v sredo predložili na pokrajinskem namestništvu v imenu stavkajočih rudarjev pooblaščenim narodnim poslancim. Trboveljska premogokopna družba na ta princip noče pristati. Eksistenčni minimum je najmanjša svota, ki zagotovi človeku obstoj. Ali je zahteva po njem pretirana? Ali so ljudje, ki so jo postavili in se zanjo bore, lakomniki, potratneži, protidržavni elementi? Ali se nasprotno rudarji, ki so dvignili to geslo, ne zavzemajo za nekaj, kar se samo po sebi razume, kar je osnovna pravica vsakega človeka?

Trboveljska družba oznanjuje potom svojih časopisov, da prejemajo njeni delavci vsote do 300 kron na dan in izjavlja, da ni resnična trditve delavskih zastopnikov, da je povprečna rudarska mezda dnevni 70 kron. Če je

njena trditve prava, zakaj se tako brani sprejeti princip, po katerem bi ona, ne samo ne bila oškodovana, ampak bi prišla še do večjih dobičkov kot jih ima sedaj? Ni nam znano, da bi bilo njeno srce tako altruistično, da bi se otepalu gotovega dobička. Ali ni tu čisto logično podan dokaz, da povprečne rudarske mezde ne dosega najmanjše svote, ki človeku zagotavlja človeški obstoj in da časopisje Trboveljske družbe ne govori resnice.

Rudarski zastopniki so namenoma in načeloma postavili ravno tako zahtevno in v ravno taki obliki. Rudarji se s tem pogajajo za princip čegar aplikacijo zahtevajo vse druge vrste delavstva, privatni in javni nameščenci. Najmanj, kar mora človek, ki dela dobiti za svoje delo je človeka vredno obsto. Kdor pa je močnejši in bistrejši, da lahko dela več in boljše kot navadni ljudje, naj dobiva vspehu primerne nagrade. Nobenemu delavnemu človeku pa se ne sme kratiiti obstoja njegovega in njegove družine.

Načelo eksistenčnega minimuma ne samo ni proti redu in radu in ni protidržavno, ampak bi, če se sprejme in neprestano izvaja, enkrat za vselej

Ing. arh. Kregar Rado:

Slovenska drama v sezoni 1921/22.

(Nadaljevanje.)

Večji uspeh kot omenjeni Mollerevi komediji je imela »Madame sans gene«. Glavno ulogo »Lefebra« je igral g. Gregorin in to res izborno. Nekoliko prirojen okornosti, temu primeren glas je kot zanašča za vojaka. Igral je naravno, neprisljieno. Ulogo »Katarine« zvane »Madame sans gene« je igrala g. Danilova in to z največjim uspehom. Sigurno je bila to njena najboljša igrana uloga prošle sezone. Igrala je primitivno, nekoliko robato, vendar srčno dobro in odkrito deklet v zraslo v velemestu Parizu. Nedosegljivo je igrala ulogo »maršalke«. Pravi parveni, kateremu se pozna na vseh koncih in krajih, da je v zrasel iz povsem drugega miljeja, ki ga ne more in tudi noče zatajiti. Žal, da nas tudi ta izborna igralka zapuščala. Vzrel, ki nastaja v ensembli se bode zelo težko izpolnila.

Ulogo »Napoleona« sta igrala gospod Putjata. Igral je dobro, vendar dosegel gospod Putjata. Igral je to ulogo naravnost sijajno, izborna je bila tudi njegova maska, nad vse originalen pa je bil prvi njegov nastop.

Ulogo policijskega ministra Foncheja je izborno igral g. Kralj. Ta uloga je kot nalašč za njega pisana. Gospod Kralj je poleg Rogoza in g. Putjata brezdvomno eden najboljših igralcev. Predvsem so za njega uloge intriganta, zahrbtnega, ali tudi energičnega človeka, neupogljivega in brezobzirnega. V svojih zmognostih je zelo univerzalen. Večino svojih ulog je igral prav mojstrsko. Zelo fin čut ima tudi za masko, ki je poleg igralca samega, velike važnosti in umetnost za se. Gospod Šubelj, ki je s svojim nekoliko otožnim mirnim glasom v Mariji Stuart ulogo »Melvija« prav dobro igral je bil kot »Graf Neperg« nekoliko preotožen, malo preveč zaljubljen junak.

Velik uspeh je imela tudi veselo igra »Kozarec vode«, igrana z fineso in eleganco. Glavno ulogo »Vojvodinje Mariborough« je imela ga. Borštnikova, ki jo je sijajno igrala. Mnenja sem, da je bila to njena najboljša igra. Igrala pa jo je z vso dušo z vsem ognjem pravega igralca. V sredi sezona je v svoji nervoznosti naredila napako, ki pa je bila od strani uprave prestrogo kaznovana. Igralko, ki je že toliko storila za slovensko dramo bi se pač lahko na lepši način odslovilo, če vsled prenapetih živcev ne more povsem mirno in pravilno vršiti svojega poklica.

odpravilo vse stavke. Delavstvo je za to, Trboveljska pa proti. Po kom torej udari državni bat?

Če se pa zdi Trboveljski družbi prekomplificirano, da se določi življenski minimum, ima še drug prav enostaven izhod. Delavstvo pristane tudi na to, da se mu dajo isti življenski pogoji, ki jih je imelo po končani stavki januarja 1921. Komisija sestavljena iz zastopnikov vlade, družbe in rudarjev, naj ugotovi, za koliko se je podražilo živ-

ljenje od tedaj in ta svota naj se izračuna v prepetih, v tej razmerja se zvišajo lanske februarjske mezde, iz česar bi rezultirale nove mezde.

Ako družba ne pristane niti na eno niti na drugo solucijo, mora biti javnemu mnenju in vladi očito, da lakomnikov, opralcev in protidržavnih elementov ni iskati pri rudarjih, ampak v naročju Trboveljske premogokopne družbe.

V tem torej tiči mrzlična karpantija »Jutra« proti meni, ne pa v čem drugem. Kajti jasno je, da stavke nisem izbral jaz, pač pa činični nastop Trboveljske družbe, pri kateri so nekateri prijatelji »Jutra« težko zainteresirani.

Emil Stefanovič.

* Za predstoječi spis je uredništvo odgovorno samo v kolikor določa zakon.

Poslano.) Zakaj zahteva „Jutro“ mojo glavo?

Demokratom okoli »Jutra« je predobro znana moja preteklost in moje dosedanje delovanje. Globoko so prepričani, da sem v vsakem slučaju manj protidržaven element kot oni. Vedo tudi dobro iz moje preteklosti, da sem pripravljen za ubogega trplina žrtvovati vse svoje skromne sile, da mu pomagam doseči pravico.

E, pa zakaj torej ti ostudni napadi na mojo osebo, zakaj pozivajo vlado, da me na podlagi njihovih zločinških insinujacij vrže v ječo?

Odgovor na to vprašanje bo za celokupno javnost, ako prečita moja izjava. Jaka lahek.

Nekaj gnilega v Jutrovi deželi.

Kmalu po razpadu je stopil dr. Azman, advokat Jadranske banke, kot zastopnik konzorcija gg. dr. Žerjav, dr. Kramer, dr. Lavrenčič, prof. Breznik, Ribnikar in ostalega sorodstva v zvezo z Ferd. Bambergom, da kupi njegovo tiskarno za ta konzorcij.

Lastnik tiskarne Bamberg, ki je nešteto pred vojno pisemno izjavil: Mi nismo nikakoli Nemci, temveč stari Kranjci, ki smatramo za svojo veliko misljo povzdigniti slovensko kulturo, ni hotel prodati svojega izborna uvedenega podjetja, ker je bilo določeno za sina Otmarja, ki je bil izučen v tiskarski stroki. Zastopnik konzorcija pa je neprestano silil, da se naj tiskarna kot nemško podjetje proda in se je pri tem skliceval na mnoge vplivne osebe, med drugimi tudi na dr. Žerjava, ki je imel vlado v svojih rokah. Bamberg je pogajanja zavlačeval, dasi je bil lahko v upravičenem strahu, da bi mu mogli v resnici gospodarsko škodovati.

Sklicevanje na vplivne osebe ni bilo samo prazno besedičenje, temveč se je tudi hitro uresničilo s tem, da je bil neposredno nato za vlado dr. Žerjava proglašen sekvester nad njegovim celokupnim premoženjem, dasi je bil jugoslovanski državljan.

To postopanje od strani vlade ga je precej prestrašilo. K temu pa se je pridružil še sledeči razgovor zastopnika dr. Azmana z njegovim sinom Otmarjem.

»Wir haben in Wien eine Druckerei gekauft (kar pa ni resnica), und wir werden Sie niederkonkurrieren, ausserdem aber, wenn das nicht helfen wird, werden wir Ihnen die Konzession wegnehmen.«

Ko ga je Bamberg prestrašen vprašal zakaj, mu je ta odgovoril: »Hente sind wir Slovenen am Ruder und wir haben Macht und Mittel in der Hand das zu machen, was wir wollen.«

Opozorjam pri tem na izjave naših najodličnejših znanstvenikov in literatov, da je bil ravno Bamberg tisti, ki jim je pri vaki priliki šel na roke in ima neprecenljive zasluge za razvoj kulture, znanstva in slovstva slovenskega naroda.

Pritisk potom sekvestra in pretnje, da se mu bode odvzela tiskarska koncesija, je podkrepil še sledeči dogodek.

Na dan pogajanj za ceno tiskarne je zastopnik te družine pozval predsednika vlade dr. Gregorja Žerjava na telefon in mu rekel sledeče besede:

»Groga, cena tiskarne je en milijon štiristotisoč, ali si s kupčijo zadovoljen?«

Odgovor v telefonu: »Oderuštvo.«

Bamberg, ki je sedaj jasno videl, da ima dr. Žerjav prste v tej kupčiji, je prestrašen popustil pri prodaji še 400.000 kron.

Tiskarna je bila prodana za en milijon kron, dasi je bila po izjavi strokovnjakov, ki obrat dobro poznajo, v takratnem stanju vredna nad tri milijone kron.

Navedel sem samo dejanski stan, za katerega imam dokazni material. Pričakujemo pa od g. dr. Azmana, da bo pojasnil, po čigavem naročilu je tedaj ravnal.

Javnosti in državnemu pravdništvu prepuščam v prost prevdarek v koliko so se tukaj zagrešili zločini izsiljevanja, opasne pretnje in zlorabe oblasti in v koliko ne.

Ljubzen »Jutrovcev« do državne kase.

Lanskega leta je dobila Delniška tiskarna (razume se čisto slučajno!) nalog (vprašamo, zakaj ne kaka druga tiskarna v Jugoslaviji), da tiska za parlament seznam narodnih poslancev.

Ko je bila obsežna knjiga dotiskana, je rekel profesor Breznik, odbornik JDS in dolgo časa njen poslujoči predsednik raynatelju pisarne:

»Das Bach können Sie mehr verrechnen.«

Račun, ki je bil poslan parlamentu, je v resnici za ca. 17.000 Din večji, kot bi znašal po tiskarskih tarifih. Značilno pa je, da se glasi vključena svota v knjigah »D. T.« za 17.000 Din manj, kakor je bilo faktično plačanega.

17.000 Din so pustili neuključeni izginiti v kaso »Domovine«.

Ker Jutrovci vedo, da jaz po svojih slučajnih zvezah vem gornje stvari in še kaj drugega, me smatrajo za svojega zakletega sovražnika, ki ga je treba kot »protidržavnega hujskačca« vtakniti v luknjo in mu na ta način zamašiti usta.

* Nato se je osnovalo d. d. »Delniška tiskarna«, ki je prevzela tiskarno Fed. Bamberg in v katerem so soudeleženi večinoma demokratični mladini: prof. Breznik, dr. Lavrenčič, dr. Kramer, dr. Žerjav, živnozdravnik Ribnikar itd.

Politične vesti Vladi v prevdarek.

»Jutro«, ki je težko zainteresirano pri Trboveljski premogokopni družbi, namiguje, da se v Trbovljah pripravlja revolucija. Kako smešno je v svoji ne-logiki to, v prevneti ljubezni do trboveljskih kapitalov izrečeno peklenko hudobno, krvi žejno sumničenje, dokazuje dejstvo, da so voditelji rudarjev takoj prvi dan stavke izdali oklic objavljen v časopisju, ki poziva rudarje, naj se razidejo na kmete, da se prežive. Velik del rudarjev je tudi odšel iz revirjev. Ali bi »Jutro« tako započelo svojo revolucijo, da bi razpršilo svojo armado?

Cemu imamo vlado.

Naša vlada vrši sedaj, za časa odsotnosti kralja iz države, kraljevo oblast. Toda kdo in kako izvršuje to oblast, ravno sedaj, ko bi bila nad vse potrebna močna roka, da uredi zamotan in kritičen položaj v državi, je težko uganiti. Večina ministrov je na potovanjih, deloma službenih, deloma agitijskih, po različnih krajih in kopališčih in čisto svojega odhoda niti ne prijavijo namestniku predsednika vlade. Tako vodijo naši državni državo v boljše prihodnost.

Pobiljanje draginje.

Kakor poročajo iz Beograda, je ministrski svet 23. avgusta zopet pobijal draginjo z posvetovanji, ki pa niso rodila nikakih ukrepov. K tej vesti bi se samo še vprašali, koliko ministrov je pobijalo na tem posvetu draginjo, ker dosti teh gospodov — sploh v Beogradu ni.

Novo dolžnosti državljanov.

Po »Beograjskem dnevniku« posnamemo, da je pred nekaj dnevi v Subotici meščane pozival oficir, ki je vodil četo z zastavo, naj se zastavi odkrijejo. Ker tega niso vsi storili, je skočil med nje in jim s sabljo metal pokrivala raz glave. — Ni nam bilo do sedaj znano, da se morajo državljani vojaškim zastavam odkrivati. Prosimo pa gospoda vojnega ministra, naj to novo državljansko dolžnost razglasi potom »Službenih Novin«, ne pa potom surovežev v častniški uniformi. Če pa — kakor se nadejamo — taka dolžnost pri nas, kjer je vse mogoče, vendar še ne postoji, potem naj pa odgovorni faktorji dotičnega »junaka s sabljo« za njegovo razglajevanje primerno — poplačajo.

Razširjevanje Nar. socialistične stranke v Dalmaciji.

V Sibeniku je imela narodno-socialistična stranka v nedeljo, dne 20. t. m. svojo konstituirajočo skupščino, ki je izborna uspela.

Zopet boji v Albaniji.

Kakor povedo najnovejša poročila, se pojavlja v Albaniji novo gibanje, ki je naperjeno proti tiranski vladi. Po nekaterih krajih se že vrše boji in spopadi. Dokazano je, da podpira upornike inozemstvo.

Veliko večji uspeh, kot francoske komedije, so dosegle ruske in sicer »Revizor«, ter »svatba Kreščinskoga«. Glavno ulogo »Revizorja« je igral gospod Putjata. Igral je dobro, vendar se je v gestah ter mimiki ponavljal. V igri ga je presegal g. Daneš v ulogi »Hestakova«. Uloga »namišljena bolnika« in »Hlestakova« sta najboljši kreaciji tip. Daneša. Posebno »Hlestakova« je igral dovršeno. Že samo ta uloga bi morala prepričati upravo o velikih igralskih zmognostih g. Daneša. Gospod Putjata pa se je v tej kot tudi drugih komedijah izkazal za dobrega režiserja, to se mu mora brezdvomno priznati. On je prvi za g. Šestom. Priznati se mu mora tudi veliko igralško zmognost in ko bode obvladal jezik, sem prepričan, da bode svoje uloge sijajno igral. Gospod Kralj je igral ulogo osipa, tudi to povsem dovršeno. Najboljše igrana komedija pod režijo gospoda Putjata pa je »svatba Kreščinskoga«. In tudi uloga g. Putjata »Razpljujev« je brezdvomno njegova najboljša, ki me je prepričala o njegovem velikem igralškem talentu. Izborna je igral ulogo Muromskega g. Šest. Zelo posrečena je bila »Ana Atujeva« gna. Rakarjeva. O njej bi omenil, da je dobra igralška moč z prirojenim talentom, ter igra uloge stark, taktik itd povsem naravno neprisljieno. Ulogo »Fjodorca«

je igral g. Medven prav dobro. Z ozirom na njegovo fiziognomijo in značaj pa je usvarjen za komične uloge. Prepričan sem, da bode pod vodstvom g. Putjata in z resnim šudijem dosegel še večje uspehe. Edini pa, bi bode mogel v komediji nadomesovati g. Daneša je brezdvomno g. Plut, ki zna vedno ustvariti originalen tip in je vedno na mestu.

Ddč. Gorjupova je igrala »Lidijo« dobro ali mnogo boljše je igrala v »navadnem človeku«, kjer je pokazala, da je zmognata tudi večje uloge prav dobro in bi bilo povsem umestno, da se ji da malo večkrat prilika igrati se.

Krasna v ulogi »kraljice Ane« je bila ga. Saričeva. Njena ljubka igra je očarala vse. Bila je res fina, nežna v svoji ulogi kraljevska, očarujoča v krasnem kostumu. Originalen, vendar nekoliko pregrab je bil g. Putjata v ulogi »vicomt de Bolingbrocka«.

Gospod Kralj je ulogo »Kreščenskoga« igral prav dobro, vendar je zaostajal za Putjatovim »Razpljujev-em«. V komediji »Gardist« je igrala glavno ulogo »igralka« ga. Medvedova, kateri se mora brezdvomno pripoznati velik igralški talent. Po nekaterih poskusih je takoj prevzela par glavnih ulog in jih z ozirom na kratko dobo njenega igralskega delovanja prav dobro igrala. Vendar potrebuje še precej

vaje, da postane rutinirana igralka. Kakor vsaka umetnost, tako tudi ta zahteva, veliko resnega truda in študija, predno more ustvarjati dela umetniške vrednosti. Talent sam ne zadostuje. Gospa Medvedova ima talent, pridobiti si mora še rutino in prepričan sem, da bode to z ozirom na njeno inteligenco lahko kmalu dosegla in postala nenadomestljiva dramska igralka.

Glavno ulogo v legendi »Liliona« je igral g. Peček. Imel je dober uspeh vendar ni dosegel svojega »Zlodeja« iz pohujšanja. Na vsak način pa je bil boljši kot g. Trbuhovič. Peček je imel že postavbo prikladnejšo za to ulogo ter je jasneje in razumljiveje igral Le tu pa tam je bil v gestah nekoliko prenervozen Sploh sem opazil, da se g. Pečka preveč zapostavlja. Z ozirom na njegove uloge »v pohujšanju«, »Balko volku« in »Liliona« ter »Otok in struga« bi pač zaslužil več priznanja in upoštevanja in to od strani uprave, kot režiserjev.

Gospa Rogozova je igrala »Mariško«. Podala je izborna ozo naivno kmečko deklet, ki je še le kratak čas v mestu. Bila je sila originalna. Slične uloge so kot zanašča za njo ustvarjene.

(Dalje prihodnjt.)

Kriza v češki steklarski industriji.

Kakor poroča »Socialni Demokrate«, stoji celokupna steklarska industrija v severni Češki pred popolnim polomom. Prošlo soboto so jela podjetja v zapadni in severozapadni Češki v masah odpuščati delavstvo. Po zadnjih vesteh je bila odpovedana služba vsem delavcem steklarske industrije. Trinajsttisoč delavcev in delavk je brez posla. Nad dvajsettisoč delavcev dela dva do tri dni na teden. V Krkonosih začno odpuščati delavce v teden. Vzpričo tega položaja so strokovne organizacije, kakor poročajo listi, zahtevale od vlade takojšnje ukinitve oddajanja premoaga, znižanje tovarnih in poštinih pristojbin. Po nadaljnjih poročilih so se delavske razmere v Manesmanovih tvornicah v Komotovu tako poslabšale, da dela od 922 še 110 delavcev.

Nadaljevanje fašistovskih pobjev v Italiji.

»Neue Freie Presse« poroča iz Rima, da so se v Rimu, Genovi, Pizi in Sarcariju zopet spopadli fašisti in komunisti. V pobjoh, ki so jih uprizorili fašisti v Vito Romano, sta bila ubita 1 fašist in 1 komunist. Lepe so razmere v tej kulturni Italiji!

Konferenca o bližnjem vzhodu.

Kakor javlja »Temps« se strinja angleška vlada v svojem odgovoru Franciji s francoskimi predlogi o konferenci

o bližnjem vzhodu. Angleška vlada samo še predlaga, naj zastopajo zaveznike njihovi komisarji v Carigradu. Na drugi strani pa ponuja Italija, naj se vrši konferenca v Benetkah ali kakem drugem italijanskem mestu.

Izjava avstrijskega kanclerja dr. Seipela o Madžarskem razburjenju.

Avstrijski kancler dr. Seipel je imel pri sprejemu zastopnikov časopisja v avstrijskem poslanstvu daljši govor, v katerem je tudi razpravljal o razburjenju, ki ga je izzvalo na Madžarskem njegovo potovanje in radi katerega so se baje hoteli Madžari pritožiti pri vrhovnem svetu v Parizu, češ, da je Nemška Avstrija vstopila v Malo antanto. Pojasnjeval je, da je bilo njihovo potovanje namenjeno informaciji in da nemško-avstrijska politika ni vsmerjena na to, da se Avstrija priključi Malo antanti.

Posledice zadnje stavke v Italiji.

Kakor poroča »Tribuna«, je sklenil odbor o disciplinarnem kaznovanju udeležencev na zadnji generalni stavki predlagati odpust 141 elektrotehnikov iz službe, definitivno suspendiranje 476 uradnikov in začasno 55 uradnikov. Nadalje bo odbor predlagal, da se pri pošti odtegne plača za 1 do 5 dni 82 uradnikom in 750 uslužbencem; 110 uradnikom in 900 uslužbencem pa se zavleče napredovanje za 6 do 9 mesecev.

Gospodarstvo. Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. sept.)

Prijavni rok je dne 10. t. m. potekel. Pozneje došle prijave se pod uveljavljenimi pogoji ne morejo upoštevati. Le v res izjemnih slučajih se bodo prijave še upoštevale, če bo to dopuščal čas in prostor.

Obisk iz južnih krajev bo zelo številen. Te dni je dospela prijava nad 100 srnskih kmetov, ki si korporativno ogledajo razstavo. Veliko zanimanje vlada tudi v inozemstvu, posebno v Avstriji in Češkoslovaški, od koder se obeta številni obiski.

Dodelitev prostorov. Te dni se dopošljejo vsem razstavljalcem obvestila o dodeljenem prostoru. Proti dodelitvi je dopusten ugovor tekom treh dni po sprejemu obvestila. Pozneje je vsaka izprememba prostora izključena, kar naj blagovoliijo razstavljalci upoštevati.

Podellitev častnih kolajin in diplom se bo vršila ob priliki otvoritve. Razstavne predmete bo cenila komisija. Opozorjamo pa ponovno vse razstavljalce, da priredijo v

poštev samo oni predmeti, ki dospajo pravočasno na razstavni prostor t. j. najkasneje do 3. septembra t. l.

Veliki obrtni zbor ob priliki razstave se bo vršil dne 9. in 10. septembra. Prosto vsa obrtna društva, da se temeljito in stvarno pripravijo za ta zbor in naj na to že danes opozore svoje člane. Čim več nas bo, tem več bomo dosegli. Častna dolžnost vsakega obrtnika pa je, da se zbora udeleži in tako pripomore k skupnemu uspehu.

Pisarna razstavnega odbora se je preselila iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovi cesti šte. 22 na stavbišče razstave. Vhod pri malih vratih iz Razlagove ulice ali pa pri glavnem vhodu v Prešernovi ulici.

Točnosti! Dela na razstavnem prostoru se bližajo koncu. V svrhu pravočasne opreme vseh prostorov in razvrstitve razstavnih predmetov je pred vsem potrebna točnost razstavljalcev, tako glede dovoza, kakor glede opreme. Vsakdo naj skrbi, da bodo njegovi prostori okusno opremljeni in da bodo dela pravočasno izvršena.

Dnevne vesti.

Radarsko glavarstvo v Ljubljani nam pošilja sledeče pojasnilo: Medzno gibanje rudarjev Trboveljske premogokopne družbe. Ker prinašajo razni dnevnikl v zadnjih časih netočna poročila o zaslužkih rudarjev, ogotavlja Rudarsko glavarstvo radi objektivne informacije javnosti na podlagi uradnih podatkov sledeče: V premogovnikih obstoje 4 kategorije delavstva in sicer spadajo v kategorijo I. strelni mojstri, profesionalni, kopači, strojniki, prožni polgalci, zidarji in tesarji ter vsi jamski in nadnevni delavci, ki spadajo v to kategorijo; II. mlajši kopači, kurjači, lesni nalaganci in spravilci na dnevu, hlapi, delavci v kamnolomih, starejši delavci pri separaciji in sploh vse drugo jamsko in nadnevno osebje te kategorije; III. delavke v starosti nad 18 let in vsi delavci nad 16 let, ki niso navedeni v kategorijah I. in II.; IV. dečki pod 16 let in dekleta pod 18 let starosti. Minimalna plača, ki jo prejemajo delavci za vsak storišni šilt, vstevši povišek 20 K, ki ga je priložila Trboveljska premogokopna družba od 29. julija 1922 dalje za storišni šilt vsem delavstvu, znaša v I. kategoriji 72 K, v II. 65 K, v III. 57 K in v IV. 48 K. Za presojo povprečnega zasluška te minimalne plače niso popolnoma merodajne, ker dela več kot 40 odstotkov v akordni plači, ki je izdatno višja kot minimalna. Razen plače oziroma zasluška dobivajo delavci-(ke) za vsak storišni šilt še osebno draginsko doklado 27 kron ter oženjeni rodbinsko draginsko doklado za ženo 15 K in vsakega otroka 13 K. Dalje dobivajo vsi delavci četrtletne nabavne prispevke in sicer zase 500 K, za ženo po 200 kron in vsakega otroka 150 K. V rudniških hišah ima delavstvo prosto stanovanje, razsvetljavo in kurjavo; oni pa, ki vsled nedostajanja prostora v rudniških hišah ne dobe stanovanja, prejemajo mesečno stanoarino in sicer samci 15 K, rodbine do 3 oseb 20 K, do 5 oseb 25 K in nad 5 oseb 30 K. Poročila listov o povprečni plači 70 K na šilt so netočna. Povprečna plača vseh delavcev znaša pri glavnem premogokopu Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah 142 K 52 v. Na posamezne vrste delavstva opredeljeno pa dobe kopači po 170 K 86 v, mlajši kopači po 156 K 51 v, tesarji in zidarji po 156 K 80 v, strojniki in kurjači po 136 K 10 v, vozači 129 K 76 v, delavke in

mladostni delavci po 117 K 85 v, kovači po 142 K 39 v, razni drugi delavci po 139 K 69 v. V teh prejemkih je všteta plača, draginska doklada, povprečno na 1 dan odpađajoč nabavni prispevek in zadnji povišek 20 kron za storišni šilt. — Povprečne plače delavcev na drugih premogovnikih te družbe so silnice gorjenim.

Stavke povsod. Delavci v tovarni usnatih izdelkov »Petovia« v Ptujju so stopili v stavko. Gre za povišanje plač in sicer za 15 odstotkov.

Za kongres profesorjev v Ljubljani je dovolilo prosvetno ministrstvo 30.000 D podpore, za sicer glavni upravi Uruženja jugoslovanskih profesorjev v Beogradu 10 tisoč Din, ljubljanski sekciji pa 20.000 Din za priprave in organizacijo kongresa. Kongres se vrši od 7. do 9. septembra.

Statistika o našem parlamentu. Od oktobra 1920 do 4. avgusta 1922 je imela naša skupščina 115 sej, ki so znašale 362 ur in 30 minut ali 228.900 minut. Ker so dobili poslanci vsaki dan 55.800 Din dnevnic, znaša to na leto 20.367.000 Din, torej velja vsaka izgovorjena beseda 44 in pol pare, ako vzamemo, da se je v vsaki minuti izpregovorilo 200 besed. V zadnjem zasedanju je dobilo 310 posancev 267 dopustov. Ker znaša vsak dopust povprečno 10 dni, so veljali dopusti s prostimi kartami vred državo čez 1 milijon Din. Dopusti so se dajali večinoma zaradi bolezni, kar dokazuje, da je naš parlament zelo »bolan«.

Osebnosti s pošte. Imenovani so: Za poštarico VI. r. privremena poštarica I. r. Amalija Rober pri pošti Maribor 1 in namestnika selskih slug za slugi VI. r. Michael Zenz pri pošti Murska Sobota in Michael Stingel pri pošti Dolnja Lendava. — Podeljeno je odpravnih mesto Planina pri Sevnici upravnici V. r. Tereziji Kavčič, Raka poštarici V. r. Angeli Gorenc, Trbovlje 1 poštarici V. r. Mariji Tori, Poljane nad Skoflji Loko poštarici VI. r. Mariji Gosič, Kočevska Reka privremeni poštarici II. r. Frančiški Seme, Buča poštini pomočnici Tinci Karlovšek, Sv. Urban pri Ptujju poštini pomočnici Ljudmil Marinič, Ptujaska gora poštini pomočnici Dančič Zmrzlikar, Skofljica poštini pomočnici Mileni Perše, Zreče poštini pomočnici Mariji Mordeje in Trzinščice poštini pomočnici Pavli Anžič. — Prenešče

ni so: Kontrolorja III. r. Maks Saurau od pošte Maribor 1 k pošti Maribor 2 in Mijo Bejd od pošte Ljubljana 2 k pošti Kranj, kontrolor V. r. Hubert Jurkovič od pošte Maribor 2 k pošti Maribor 1, upravnik IV. r. Lucijan Kovačič od pošte Radovljica kot poštar II. r. k pošti Ljubljana 1, upravnik V. r. Karolina Prijatelj od pošte Trzinšče kot poštarica III. r. k pošti Ljubljana 1, poštar V. r. Ciril Havliček od pošte Rečica na Paki k pošti Celje, poštarji VI. r. Franjo Brunec od pošte Zreče k pošti Rozatec, Angela Fazzlini od pošte Konjice k pošti Ljubljana 1 in Pavla Uršič od pošte Ljubljana 1 k pošti Ljubljana 2 in sluga IV. r. Avgust Divjak od čekovnega zavoda Zagreb k pošti Maribor 1. — Poštini službi se je odpovedala poštarica VI. r. Valburga Verbaš od pošte Ljubljana 2. — Službene pogodbe so odvezani poštini odpravnik Franc Marinič pri pošti Sv. Urban pri Ptujju in poštini odpravnik Ivanka Teržan pri pošti Buča in Gizela Dšuban pri pošti Križevci, Prekmurje. — Začasno sta upokojena: upravnica V. r. Ana Viher pri pošti Vuzenica in poštar V. r. Martin Grobelnik pri pošti Raka. — Trajno sta upokojena: Kontrolor II. r. Franc Legat pri pošti Ljubljana 1 in poduradnik IV. r. Anton Stančič pri pošti Ljubljana 1. — Iz državne službe so odpusteni privremena poštarica Regina Tolentino v področju poštne direkcije Split, privremeni poštar II. r. Budimir Marković, progovni nadziratelj VI. r. Todor Ltojković in radnik VI. r. Lazar Jelčić v področju poštne direkcije Beograd in sluga Sret Budimirović v področju poštne direkcije Zagreb.

Zamenjava listov za odgovor stare izdaje. V sporazumu s vsemi poštiniimi upravni, katere so pristopile k svetovni poštini zvezi in katere izdajajo in zamenjavajo mednarodne liste za odgovor, je odredilo poštno ministrstvo v Beogradu, da morajo vse naše pošte do vstetega 31. decembra 1922 zamenjavati liste za odgovor stare izdaje in sicer po isti vrednosti kakor liste za odgovor nove izdaje, t. j. za znamko za 2 din. Po 31. decembru 1922 pa bodo listi za odgovor stare izdaje neveljavni. Listi za odgovor stare izdaje se spoznajo po opombi, ki je na njih natisnjena, da se listi za odgovor zamenjajo za znamke v vrednosti 25 centimov. Na listih za odgovor nove izdaje ta vrednost ni označena v številkah. Opomba na novih listih pravi samo, da se mora list za odgovor zamenjati za tako znamko, ki je potrebna za frankir. navadnega pisma v inozemstvo.

Maturantom iz leta 1897 v Novem mestu. Sestanek tovarišev, ki so leta 1897 maturirali v Novem mestu, se vrši v soboto zvečer, 2. sept. t. l. pri »Stemburju« v Kandiji pri Novem mestu. Podpisani prosit one gospode, ki bi se hoteli vdeležiti sestanka za prijavo najkasneje do 29. t. m. Dr. Niko Zupančič, Ljubljana, mazel.

Za naraščajoč oficirjev. Ker v naši armadi občutno primanjkuje nižjih oficirjev, se je šolanje v vojni akademiji skrajšalo na dve leti. V vojno akademijo se lahko prijavijo že absolventje 6. razreda gimnazije ali realke. Rok za prijave se je podaljšal do 15. septembra. Dvomimo, da bi to koristilo državi!

Sanatorij za tuberkulozne na Goliniku. Minister za soc. politiko je poleg proračunskega kredita 1 milijon K odredil še izredne kredit v znesku 6 milijonov kron za zgradbo sanatorija na Goliniku. En del tega kredita se porabi za ureditev novega poslopja na Mirju v Ljubljani, kjer bo centrala za pobiranje jetike v ljubljanski oblasti.

Nevarno se je ponesrečila v Hotedrišci gđc. Jožica Bizalova. — Nezgoda. Posestnica Lucija Drešar iz Medvod je pri dohodu vlaka št. 912 na postajo Kranj padla iz vlaka in se zelo poškodovala na roki.

Smrten padec. Neka delavka iz trziške predlinice je šla 21. t. m. iz svojega stanovanja po stopnicah. Pri tem ji je izpodrsnilo in pada je tako nesrečno na glavo, da je obležala na mestu mrtva.

Nesreče s strelnim orožjem se vedno češče pojavljajo in gotovo je, da je temu žal, dostikrat kriva neprevidnost. Želosten slučaj se je dogodil zopet te dni v Trbovljah Ključavničar Jostp Platnar je ogledoval in pretipaval nabasan samokres. Kar nenkrat se je samokres sprožil in krogla je zadela Platnarja v glavo ter mu izbila desno oko.

Utopljenec v Savi. Pri Vidmu so potegnili iz Save kakih 40 let starega moža, ki je imel pri sebi vizitko na ime »David Kraus Zagreb«. — Neznani utopljenik. Dne 23. t. m. je prinesla Drava do vasi Dravce pri Ptujju 12 do 14 letno krepko razvito deklico, obtečeno v modro kopalno obleko z belimi cvetkami. Truplo je ležalo že približno teden dni v vodi. Neznanko so pokopali pri Sv. Vidu niže Ptujja. — Dne 9. t. m. so dobili v Dravi pod vasjo Zabovci neznanu utopljenko, ki je morala biti že najmanj 14 dni v vodi. Utopljenka je približno 30 let stara, srednje velikosti ter je bila oblečena v črno krilo, sivo pegasto bluzo, črno srajco, brez čevljev in nogavic. Na prsih je imela precej velik križec.

V Središču je umrl g. Jos. Sinko, učitelj v pok., posestnik in gostilničar pri kolodvoru. Pokojnik je bil mnogoletni župan, pozneje za svoje velike zasluge častni občan, neustrašen narodni bojevnik, ki ni klonil pod avstrijsko strahovlado. Dosegel je starost 73 let. Blag mu spomin! — Ukradeni kolesi. Trgovcu Avg. Skofu je bilo ukradeno iz veže hiše »Pread« igriščem dirkalno, rumeno pleskano kolo znamke »Ad-

ler«, vredno 7000 K. — Iz dvorišča gostilne »Mantua« na Vrhniki je nekdo odpeljal Jos. Jerebu 2000 K vredno kolo.

Najdeni kolesi. Znad narednik Al. Janžekovič v Rožni dolini št. 150 je našel dne 2. t. m. v grmovju ob Večni poti črno pleskano kolo. — Mizar Iv. Cigler na Seltu št. 52 je našel istega dne v Zeleni jami rdeče pleskano kolo. Obe kolesi se dobila pri najditeljih.

Vlom in tatvina. V Pustem Javorniku so dne 22. t. m. neznaní tatovi vlomili v hišo posestnika Alojzija Dramlja ter pokradli zlatnine, obleke in hranilni knjižnici v skupni vrednosti 250.000 kron.

Poprave. V večerajšnje naše poročilo »Triumfalni obhod projektirane železnice Kočevje-Vrbovske« so se vrinile med drugimi sledeče stvarne napake: v Zagodecu, ne v Zagorskem, g. Koce, ne Kore, v Dolu pri Kolpi, ne Kolju.

Izložba novega pisalnega stroja. Neki dljak izmične visoke šole v Beogradu je predložil ministrstvu trgovin in industrije svoj patent za nov pisalni stroj, s katerim je mogoče pisati tudi vezane knjige. Vsa konstrukcija je dosti trepnejša kot vsi dosedajni sistemi. Pokvarjeni deli se lahko izmenjajo in popravijo.

Ljubljana.

Oklic. V dnevih od 2. do 11. septembra 1922. bo otvoren v Ljubljani II. veliki ljubljanski vzorčni semenj. Zanimanje za ta semenj je splošno in sodeč po velikih večjih prijavah razstavljalcev in obiskovalcev kot lani iz vseh pokrajin naše države, potem iz Češkoslovaške, Poljske, Francoske, Holandije, Nemčije, Švice, Avstrije, Belgije, Rumunije, Italije in Madžarske, se bo zbralo navedene dni v našem mestu na tisoče in tisoče tujcev. Ne glede na to, da je semenj v prvi vrsti za nas Slovence velikega narodnogospodarskega pomena, se mora zavedati naše mesto še posebej svoje dolžnosti, da gre po možnosti in rade volje prirediteljem na roko. Ljubljana ima sloves, da zna sprejemati s pravo slovansko gostoljubnostjo, kar je pokazala posebno ob priliki I. jugoslovenskega »vesokolskega zleta. Dokažimo tudi sedaj z dobrim namenom, da smo tudi vredni tega slovesa: vsak naj se počuti v naši sredi kot doma!

Ker se vrše ob času velesemnja v Ljubljani tudi razni kongresi (kongres profesorjev naše države, svetovni kongres invalidskih organizacij, poset Sloventije in Ljubljane kmetov iz Srbije I. dr.) in si mora urad ljubljanskega velikega semnja začasno preskrbeti zadostno število prenočišč, vabim na prošnjo predsedstva ljubljanskega velikega semnja cenjene someščane, da se prilgase vsi oni, kateri bi za čas semnja ali tudi samo za nekaj večerov dali na razpolago prenočišča (posteljo ali divan) — seveda proti plačilu. Stanovanjskemu odseku bo dobrodošlo vsako prenočišče, tudi zasilno, ali več postelj v eni sobi. Prilgase sprejema stanovanjski urad II. ljubljanskega velikega semnja v pritriljnih nove palače ljubljanske kreditne banke ob Dunajski cesti. Prijave se lahko pošiljajo tudi pisмено z navedbo cene za posteljo za en večer.

Državna borza dela (posredovalnica za delo) v Ljubljani ponovno naznanja, da se odslej naprej nahaja v pritriljnih mestnega magistrata nasproti Zglaševalnega urada na Mestnem trgu, na kar se p. n. delodajalci in delojemalci opozarjajo. Uraduje se vsak dan izveniši nedelji in praznikom od 8. ure zjutraj do 2. popoldne.

Poštini minister v Ljubljani. Minule dni sta dospela v Ljubljano poštini minister dr. Z. Miladinovič ter njegov pomočnik Jovanovič. Ministra na čast so priridili poštini uradniki prilateljski večer v restavraciji »Zvezdic«. Največ Udeležnikov je bilo s pošt. ravnateljstva s pošt. ravn. dr. Debelakom na čelu, ni jih pa bilo kaj več z glavne pošte in ljubljanskih poštinih podružnic. Pevski zbor je zapel več lepih slovenskih pesmi, kar je gosp. ministru močno ugajalo. Zato je tudi obljubil, da bo za poštino uradništvo storił kolikor mu bo dovolil finančni minister. Ministrova obljuba je kaj slab oblj za lestradane uradniške družine.

Po stopnicah je padel Simčič Ivan, delavec v kemični tovarni. Pri padcu si je zlomil levo roko in se tudi po obrazu precej poškodoval. Prepeljali so ga v b-linico. — Nepoštenost. Tovarar Emil Tönnies je svojemu oskrbniku Ivanu Novaku izročil štrikar po 1079 kron, z namenom, da gre Novak plačat električni tok. Novak je pa veš denar zase porabil, Tönnies pa je izročitno pomrejeno potrdil. Deželno sodišče je nepoštenega oskrbnika obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Tatvina električne žice. Ze večkrat predkaznovani Ignacij Potočnik je ukradel južni železnici 1700 kron vreden omot električne žice. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Dva pisalna stroja ukradena. V noči na 20. t. m. sta bila iz pisarne kontrole dohodkov na južni železnici ukradena 2 pisalna stroja eden tipa »Remington«, drugi pa »Torped«. — § 104. Ko je neki policijski stražnik legitimiral Toneta Bizilja, mu je ta zabrusil v obraz: Čemu bi vam pravil svoje ime? Vi, prokl... postopac, ste še premlad, sploh pa drugače ne delate, kot ljudj v sičnosti spravljate. Mene ne bodo na policiji nič kaznovali, vas bodo pa »spnali«. Deželno sodišče je Bizilja za njegovo »korajžje« obsodilo na 200 Din globe.

v vrednosti 6000 kron. — Trgovcu Avguštim Škofu je bilo ukradeno 7000 kron vredno kolo znamke »Adler«. — V Berčovi gostilni na Čuški cesti sta se sprla Alojzij Goršič in France Simončič. Iz prepira je nastal pretep in konec je bil, da je Goršič precej poškodoval Simončiča. — 800 kron je bilo ukradeno Antomu Princu iz Gilina.

Boj med hlapi. Turkova hlapca Iv. Peček in Al. Lesjak sta tako hudo pretepla sohlapca Jak. Florjančiča, da so ga morali prepeljati v bolnico. Baje je Florjančič prišel pijan domov ter napadel imenovana tovariša z lopato.

Poslednja dirka kozakov. V nedeljo, dne 27. avgusta 1922 ob 4. uri popoldne se vrši po naredbi vojnega ministrstva za tukajšnje garnizije poslednja dirka kubanskih kozakov na sokolskem zletišnem prostoru pod kr. tribuna. Kozaki, ki so s svojimi vajami prekosili vse dosedanje jahace bodo izvajali poleg izredno zanimivega sporeda še posebne smrtonosne sokolske vaje na konjih. — Jahacu-premagalcu — ki ni kozak se nudi 60.000 kron nagrade. Jahalo se bo na kozaških in na konjih tuk. garnizije.

Celje.

Javen shod Narodno socialistične stranke Celje se vrši v soboto, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Poroča nar. poslanec tov. Deržič o političnem položaju in javnih nameščencih.

Poljedelski minister Pacelj se je mudil v terek v Celju in okolici. Informiral se je o raznih kmetijskih zadevah in se prepričal o škodi, katero je povzročila letošnja suša v celjskem okolju. Minister je obiskal tudi obrtno razstavo in se o njej zelo pohvalno izrazil.

Kocenova ulica od hotela Evrope do Sögerja je vsled gradbenih del pri Jadranski banki zaprta do 23. septembra za vozove in pasante.

Društvo za zaščito dece in mladine v Celju ima danes v petek ob 8. uri zvečer v mali dvorani Nar. doma svoj občni zbor. Po občnem zboru predava gđc. Štebljeva iz Ljubljane o bistvu dela za zaščito dece in mladine. Prosi se obline udeležbe.

Legitimacije za II. ljubljanski velesemj, kakor tudi za Praški vzorčni semj, ki se oba otvorita dne 3. sept., se dobio v tajništvo obč. slov. obrt. društva v Celju v Prešernovi ulici 3-II.

Sokolstvo.

Telovadno društvo »Sokole« v Sevnici priredi dne 3. septembra 1922 lo mali dvorani Nar. doma svoj občni zbor. Sprejem gostov na kolodvoru ob pola 12. uri popoldne. 2. Pozdrav gostov na trgu. 3. Javna telovadba ob 15. uri. 4. Prosta zabava. (Ples, srečolov, itd.) Sodeluje sokolska fanfara Češkega Sokola.

Sport in turiztika.

Izbirna tekma A in B rezprentanega LNP. Kakor znano bo igrala 10. septembra v Ljubljani zagrebška reprezentanca proti ljubljanski. V svrhu sestave našega reprezentančnega moštva se igra 27. t. m. ob 17. uri na novozgrajenem igrišču SK Primorja izbirna tekma dveh moštev sestavljenih iz najboljših igralcev vseh klubov Slovenije. Kot predtekma se vrši ob 15. uri prvenstvena tekma Svoboda-Ljubljana — Svoboda-Moste.

Društvene vesti.

Društvo »Soča«, podružnica Novomesto ima v nedeljo, dne 27. t. m. v gostilni Košak ob 11. uri sestanek. Poroča društveni predsednik dr. Dinko Puc.

Zbirka za dom za slepe, odrasle in deco. Na veselici pri »Grenardirju« v Celju se je nabralo 1275 D. Za to humanitarno delo so se posebno žrtvovali g. Slavko Govejšek, naredn. 39 pešad. pu. ka, dalje g. Konrad Kranjc, umir. uradnik in g. Ivan Križmanec, poštini sel vsi iz Celja. Izrekamo tem potom omenjenim gospodom, kakor tudi vsem p. t. darovalcem, ki so prispevali, da je zbirka dospela do tako lepega rezultata, našo najprisrčnejšo zahvalo. Posnemajte vrle Celjane! Priskočite našim ubogim slepin na pomoč, da se jim sezida enkrat lastni dom, ki je namenjen ne samo za slepe odrasle obojega spola temveč tudi za šoloobvezne dečke in deklice. Uprava.

Gospodinje, ali zahtevate pri trgovcu kjer se strežete, testenine »PEKATETE?« So najodličnejši in najboljši izdelek te vrste in zato zahtevajte jih povsod.

E. QABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Dovolj,« je povzela Berta. »Druga bi vas obsula z očitki; jaz vam samo povem, da te ženitve ne bo, ker je jaz ne dovolim. Verjemite mi in odpoveste se radovoljno — ne silite me k dejanju!«

To rekši je odšla in zaloputnila vrata za seboj. Hektor je besnel.

»Kako ravna z menoj!« je škrtal sam pri sebi. »Kraljica ne bi smela tako govoriti s postopačem. Tak ona noče, da se oženim z Laurencel Glej, glej!«

Ko pa se je gnev polegel, so ga obšle vznemirljivejšje misli. Kdo ve, če Berta ne izvrši svoje grožnje, ako ostane pri nameravani ženitvi? Hektor je čutil v nji eno tistih žensk, ki se ne umaknejo nikoli in jih ne ukroti noben človeški razsodek.

Slutil — ne, vedel je, kaj bi storila v takem slučaju. Ko sta se nekoč sprla zaradi miss Fancy, mu je dejala:

»K Sauvresyju pojdem in mu povem vse. Sramota naju zveže tesneje od vseh cerkvenih in civilnih obredov.«

S tem sredstvom je gotovo tudi nameravala preprečiti ženitev, napoved katere jo je pripravila v tolikšen obup.

Ob misli, da naj bi zvedel prijatelj vse, je izpreletel grofa Trémorelskega mraz.

»Le kaj stori,« se je vprašal, »ako stopi Berta predenj ter izda sebe in mene? Gotovo me bo hotel ubiti na mestu — jaz vsaj bi mislil najprej na to. Recimo, da mu izpodleti... Potem sem se primoran dvojebojevati z njim in pobeigniti v inozemstvo, če odnesem zdravo kožo. Naj se konča kakorkoli, moja ženitev je nepreklicno prepredena in Berta mi obvisi za vratom na vekomaj.«

Zaman si je belil glavo; nikjer ni bilo izhoda iz strašnega položaja, v katerega je zagazil.

»Najbolje bo pač počakati,« je rekel nazadnje.

In čakal je in hodil poslej skrivaj h Courtoisovim, zakaj Laurencel je ljubil zdaj prav zares. Čakal je v neprestanem strahu, upiraje se zdaj Sauvresyjevemu prigovarjanju, zdaj Bertinim grožnjam.

Kako je sovražil to žensko, ki ga je držala v svoji oblasti in ga upogibala kakor vrbov prot! Nič je ni moglo omahati v njeni okrutni trmi. Misli je, da ji ustreže, ko je odslovil Jenny... Zmota! Ko je rekel zvečer po prelomu:

»Berta, z miss Fancy sva se ločila na vekomaj!...«

— mu je odgovorila ironično:

»Gospodična Courtoiseva bo zadovoljna z vami.«

Baš tisti večer je šel Sauvresy po naključju preko dvo-rišča in uziel za mrežnimi vrati berača, ki mu je migal, naj pride k njemu.

Gračak je pristopil:

»Česa želite, vrli mož?«

»Prosjač se je ozrl, da bi videl, ali ga kdo ne opazuje.«

»Naročeno mi je, gospod,« je šepnil tiho in brzo, »da naj vam izročim nekakšno pisanje, ki ga imam tu pri sebi. Ne

smem ga dati nikomur razen vam osebno, in razentega vas prosijo, da bi čitali skrivaj.«

Tako govoreč je izvlekel zapечатeno pisemce in ga tajni- stveno spustil v Sauvresyjevo roko.

»Lepa gospa vam piše,« se je namuznil mežikaje z očmi. »Lehko si mislim, kaj!«

Sauvresy je obrnil hiši hrbet in raztrgal ovoje. Pisemce se je glasilo:

Gospod!

Neizmerno uslugo storite ubogemu in zelo nesrečnemu dekletu, ako se izvolite jutri potruditi v Corbell, v gostilno „Belle Image“, kjer vas ves dan pričakuje

JENNY FANCY.

Na koncu je bilo pripisano:

»Rotim vas, ne povejte gospodu grofu Trémorelskemu niti besedice o mojem koraku.«

»Nu, mu,« je pomislil Sauvresy, »Hektorjevo nezakonsko nebo se oblači — to je dobro znamenje za ženitev.«

»Ne zamerite, gospod,« ga je spomnil berač, »rečeno mi je, naj počakam odgovora.«

»Povejte, da pridem,« je rekel Sauvresy ter vzgel mo- žičku dva franka.

XVII.

Drugi dan je bilo vreme mrazlo in vlažno. Megla je ležala tako na debelo, da nisi videl niti deset korakov daleč. Vzlic temu je vzel Sauvresy po kosilu puško in požvižgal psom.

»Izprehodim se po Mauprévoirskem gozdu,« je dejal.

»Čudna misel!« je rekel Hektor. »V tem vremenu ne raz- ločiš niti muhe na cevi.«

»Nič zato, da le vidim, kako je s fazani!«

Namestu v gozd, je zavil Sauvresy po corbelski cesti; pol ure na to je vstopil v hotel „Belle Image“, zvest dani obljubi.

Miss Fancy ga je čakala v sobi z dvema posteljama, ki so jo vedno prihranili zanjo, odkar se je tako redno oglašala v hotelu.

Njene oči so bile rdeče od solz in njen blede obraz je pričal, da ni spala.

Na mizi, poleg kaminca, v katerem je gorel velik ogenj, je stalo še nedotaknjeno kosilo.

Ko je vstopil Sauvresy, je vstala in mu stopila naproti.

»Hvala vam,« je dejala, prijateljsko mu stiskaje njegovo roko, »hvala, da ste prišli! Oh, vsaj vi ste še dobri z mano!«

Jenny je bila lahkoniselnica in Sauvresy je mirzil ženske njene vrste; toda njena bolj je bila tako očividna in tako glo- boka, da mu je segla v srce.

»Ste li žalostna, gospodična?« jo je vprašal.

»Oh da, gospod, da, in še kako!«

Solze so jo dušile; naglo si je zakrila lice z žepno rutico.

»Ugenil sem,« je pomislil Sauvresy. »Hektor jo je odslovil. Moja naloga je zdaj, da nežno obvežem rano, hkrati pa pre- prečim novo zbliznanje.«

In ko je Jenny le še jokala, jo je prišel za roke ter jih rahlo potegnil izpred obraza.

»Pogum,« je dejal, »pogum!«

Pogledala ga je z velikimi, plakajočimi očmi, ki so bile čudno lepe v svoji togli.

»Mari veste?« je vprašala.

»Ničesar ne vem; saj ste me prosili, da naj ne omenim Trémorelu niti besedice. A mislim si.«

»Nič več se noče sestati z menoj,« je trpko vzdihnila miss Fancy. »Zapodil me je.«

Sauvresy je zbral vso svojo zgovornost. Potegnil si je stol k miss Fancy in sedel.

»Dajte, ljuba moja,« je povzel, »bodite srčni, umejte se vdati v neizogibnost. Vajino razmerje se ni moglo ogniti usodi vseh podobnih stikov, ki jih naveže kaprica, trda sila pa jih razdere brez usmiljenja. Vidite, človek ne more večno ostati mlad. Vsakomur udari ura, ko mora hote ali nehoti poslušati ukazujoči glas razuma. Hektor vas ni zapodil, sami veste, da ne; pač pa je spoznal, da mora zagotoviti svojo bodočnost in nasloniti svoje življenje na trdne rodbinske temelje...«

Miss Fancy ni več plakala. Zmagovala je prirojena nava in njene solze so se sušile v žaru vračajočega se gnjeva. Vstala je, prevrnila stol in jela hoditi po sobi.

»Tako, gospod?« je odgovarjala Sauvresyju, »res mislite, da je Hektor v skrbeh za svojo bodočnost? Vidi se, da ne poznate njegovega značaja! On, da bi sanjaril o rodbini, o last- nem ognjišču! On, ki ni mislil nikoli na nič drugega nego nase! Ako bi ga bilo res kaj prida, mari bi se bil obesil takole za vašo sukajo? Nima li dvoje rok, da bi lahko zaslužil kruha zase in zame? Ne morem vam povedati, kako me je bilo sram, ko sem ga prosila pomoči, dobro vedoč, da mi daje vaš denar!«

»Zato je moj prijatelj, ljubo dete.«

»Bi li vi ravnali tako kakor on?«

Sauvresy ni vedel odgovora. Logika tega preprostega dekleta ga je spravljala v zadrego.

»O, jaz ga poznam,« je nadaljevala Jenny; razburjaje se ob svojih lastnih spominih. »Ukanil me je samo enkrat! tisto jutro, ko mi je prišel povedat, da se misli končati. Bila sem res tako neumna, da sem ga imela za mrtvega in sem ga objokavala. On da bi se končal! Kje neki — tak strahov petec! Da, ljubim ga, ne morem si kaj, a spoštujem ga ne. Nam je pač menda usojeno, da ljubimo le takšne, ki jih pre- ziramo.«

Jenny so morali slišati v vse sosednje sobe, zakaj govori- rila je na ves glas, mehaje z rokami in razbijaje po mizi, da so kozarci in krožniki kar žvenketali.

Sauvresyja je skrbelo, kaj bodo mislili v hotelu; poznal so ga in videli, ko je prišel. Žal mu je bilo, da se je odzval Fancini prošnji.

»Saj vas ne ostavlja povsem,« je ponavljal, trudeč se na vse pretege, da bi jo utolažil. »Skrbel bo, da vam zagotovi bodočnost.«

(Dalje prth.)

MALI OGLASI
PRODAJA:
LEPI, NOVI ŽENSKI ČEV- LJJI, št. 37 se prodajo po zelo nizki ceni. Poizve se v upravi lista. 600

NAREJENI ČEVLIJI, elegantni in čvrsti, moški, ženski in otroški, beli plateni z oznako „Humanitas“ se prodajajo v Podčetrtku št. 18, Stajersko. 336

GOSTILNA, trgovina, most- na tehnika, mesarija, hlevi za 60 glav živine, za trgo- vino živine, 10 oralov zem- ljiska, kuni za dirko in voz, krasno meblowane 4 sobe, vse kakor je za 600.000 D. Pogestva od 9 oralov na- prel, trgovske in stanovanj- ske hiše, vila po kupu prazna. — Zagorški, Maribor, Barvarska ul. 3. 310

KUPI:
JAMSKI LES, 10—25 cm debelosti in od 1,5 do 3 m dolžine. Nova Nada, d. d. rudarsko podjetje v Globokem pri Brežicah. 327

DRVA za kurjavo, kakor bukava, jelkove, hrastove, ješove, na vagoni ali na m³ in če cena konvenira, vsaka množina. Ponudbe na Nova Nada, d. d. rudarsko podjetje v Globokem pri Brežicah. 329

UCENCA, pridnega, spre- tmem v brivsko obrt. Hrana stanovanje in pranje perla v hiši. Josip Raker, Hraštnik, Stajersko. 340

TESARSKI POLIR in več tesarjev sprejme se takoj v stalno službo ali akord. Gradbeno podjetje Ing. Duklič in drug, Boboričeva ul. 20. 337

TRGOVSKEGA POMOČ- NIKA, dobro izvežbanega, sprejem takoj v starosti okoli 24—30 let, v trgovino z mešanim blagom. Albin Pečar, Imeno, p. Podče- trtek. 335

UCENEC se sprejme z do- brimi spričevali v trgovino z mešanim blagom. Renter Franc, Podčetrtak. 334

SLUŽBE:
URADNICA, večča vseh pisarniških del, z dveletno prakso, želi premeniti služ- bo. Pisemne ponudbe pod »Uradnica« na upravo »Ju- goslavije«. 1800

MLAD OROŽNIŠKI SA- MEC, ki je odslužil leto in oorožniško službo išče za- nesljive civilne službe pri kakih banki kot sluga, skla- diščnik ali podobno, even- tuelno kot paznik pri kakih trdnjavah ali večjem trgovskem podjetju. Gre tudi za vra- tarja. Nastop decembra t. l. Cenjene ponudbe z navedbo plače in posla na upravo li- sta pod št. 1720. 343

28 LET STAR SAMEC, zmožen slovenskega, srbskega, nemškega in ogrske- ga jezika išče primerne služ- be. Ponudbe pod »Zanesljiv« na upravo lista. 342

SKLADISČE ev. dvojni prostor oz. parovle, kjer bi se moglo postaviti skla- dišče v bližini glavnega koto- dvora v Ljubljani, se vzame takoj v najem oziroma se kupi. Ponudbe pod: SKLADIŠČNA STAVBA“ na anonarno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Dobro upeljano trgovino s naplajem, gaitanterijo in manu- fakturo se poleg ljudske, mešan- ske in obrtno nadaljevalne šole v večjem industrijskem obme- nem kraju Jugoslavije z inventarjem vred

prodaja. Ponudbe pod »POLEG ŠOLE“, na upravo lista.

L. Mikuš, Ljubljana
Mestni trg 15
izdelovatelj
dežnikov
Na drobno! Na debelo!
ZALOGA
sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno.

RAZNO:
OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta 57, te- lefon 88, veletrgovina sena, slame, drv, koruze, ovsu, sadja itd. Brzjaviti: Oset Andrej, Maribor. 338

GOSPODIČNA išče stanovanje s hrano. Gre kot so- stanovalka. Naslov se izve v upravi »Jugoslavije«. 3000

MEBLOVANO SOBO, habi- net ali samo posteljo iščem za trajno. (Tudi v okolici Ljubljane.) Cenjene porudbe pod »Prihodnost« upravi »Jugoslavije«. 3001

vratnike, zapestnice svajce, batist-bluze, kakor druge pral- ne obleke, pere in svetlolikotovarna
J. Reich, Ljubljana.
Sprejemališče: Šelenburgova ul. 5. Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko- čevje, Novo mesto.

SUKNO
za promenadne in športne obleke v bogati izbiri
A. & E. SRABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

Za naše malčke!
Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:
MOJ ZVERINJAK
knjiga s 45 slikami in k tem spredajajočim besedilom, za po- uk in kratak čas K 20—

MOJI LJUBCKI
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32—

MLADI SLIKAR
10 tiskanih predlog za po- barvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvami K 12—

ČRNIPETER
staroznena, vesela družebna igra za zimske večere. 1 igra K 8—

Vse se dobi v
Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg 8.

LEGITIMACIJE za Graški velesejem 1922
od 26. avgusta do 3. septembra
se dobijo pri
Kr. dvorna špedicija „ORIENT“ d. d., podr. Ljubljana.
Telefon 463 Sodna ulica št. 3 Telefon 463

Najzanimivejše ljubljanskega velesejma bode brez dvoma oddelek št. F 123—124
trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v tej stroki

šivalnih strojev
dosedaj iznašla in preizkusila,
razstavi svetovna trdka
Singer-šivalni stroji
Bourne & Co.
v svojih paviljonih na ogled. Najmodernejše šivalne stroje bo gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.
To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

OBISK
teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senze- cijonalne kino-predstave!

Oglašujte za II. Ljubljanski Velesejem v „Jugoslaviji“.

Emil Adamič: **16 jugoslovanskih narodnih pesmi**
I. del (moški zbori) je ravnokar izšlo. Cena partituri 10 Din.
Naroča se pri
ZVEZNI KNJIGARNI, Ljubljana, Marijin trg 8.
Pevska društva segajte pridno po njih!

F. Florjancič
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6. Prva mehanična delavnica.
Kolesa Automobili Motorji
Olje-Bencin-Tovot mast na drobno na debelo
Pneumatika vseh prvovrstnih znamk (Dunlop, Clinher, Continental, Excelsior, Michelin).